

دوتا ۲۴۴	عهد جدید ۱۱
	معرفی کتابهای عهد جدید - لوقا - قسمت ۲
S = معلم ۲ (تعلیم توسط معلم ۲)	

(S) به برنامه " دوره شاگردسازی از رادیو " خوش آمدید . با کمک این مجموعه تعلیمی فرصت خواهید داشت که یاد بگیرید کتاب مقدس را بشناسید . در حالیکه به این برنامه گوش می کنید در يك دفترچه ، یادداشت بردارید و یا برنامه را ضبط کنید . نخست در مورد منشاء هر کتاب یاد خواهیم گرفت : نویسنده ، زمان و محل نگارش آن . دوم ، در مورد تقسیم بندی هر کتاب یاد می گیریم . سوم ، محتوای اصلی پیغام هر کتاب و بالاخره نحوه درك بعضی قسمت‌های مشکل آن را یاد خواهیم گرفت . عنوان امروز این است : معرفی لوقا - قسمت ۲ . امروز در مورد ویژگی ها ، هدف ، محتوا و تقسیم بندی انجیل لوقا یاد می گیریم .

نکته ۵ . ویژگی های لوقا .

اول . انجیل لوقا مربوط به تاریخ معاصر است .

يك . لوقا نسبت به متی و مرقس فاصله تاریخی طولانی تری را پوشش می دهد . در آغاز ، انجیل لوقا نسب نامه عیسی را به آدم یعنی پدر تمام انسانهای روی زمین بر می گرداند و در پایان صعود عیسی را به آسمان ثبت می کند و حتی اشاره ای به ریزش روح القدس می کند .

دو . لوقا گزارش خود را به وقایع تاریخ معاصر مربوط می کند . او می نویسد که زکریای کاهن و عده تولد پسرش را در روزهای هیروودیس پادشاه یهودیه دریافت کرد (۱ : ۵) ، و عیسی در زمان سرشماری بدنیا آمد که در زمان گرینیوس فرماندار سوریه اتفاق افتاد (۲ : ۱ - ۲) و اینکه یحیی تعمید دهنده خدمت خود را در پانزدهمین سال فرمانروایی قیصر تیبریاس شروع کرد و غیره . (۳ : ۱) . لوقا همچنین به چند ترتیب زمانی دیگر اشاره می کند مانند ، " وقتی عیسی دوازده ساله شد " به معبد در اورشلیم رفت (۲ : ۴۲) یا " عیسی تقریباً سی ساله بود که خدمت خود را آغاز کرد " (۳ : ۲۳) . او همچنین تاکید می کند که تبدیل هیئت عیسی در حدود هشت روز پس از اعتراف پطرس به مسیح بودن او اتفاق افتاد (۹ : ۲۸) و تاریکی روز مصلوب شدن عیسی بین ساعت ششم و نهم ، کل جهان را فرا گرفت (۲۳ : ۴۴) .

دوم . انجیل لوقا دارای بعضی تفاوت‌های واقعی با انجیل متی است .

تفاوت بین انجیل لوقا و انجیل متی قابل شرح است . برای مثال :

يك . نسب نامه لوقا ۳ یا نسب نامه متی ۱ متفاوت است . نسب نامه متی بسیار کوتاهتر است و او اجداد بسیاری را جا می اندازد . متی بین داود و سالتی نیل فقط ۱۶ نام دارد در حالیکه لوقا دارای ۲۲ نام است . متی بین سالتی نیل و عیسی دارای ۱۳ نام در حالیکه لوقا ۲۲ نام دارد . این بدان معنی است که مفهوم عبارت " این " به معنی " جد " است .

متی می گوید که " عیسی بن داود بن ابراهیم " است چون او می نویسد تا اهمیت مسیح موعود را به یهودیان نشان بدهد . لوقا می نویسد ، " عیسی بن آدم بن خدا " است چون او می نویسد تا اهمیت مسیح موعود را به کل نژاد بشر نشان بدهد . و این نژاد بشر از خود خدا منشاء گرفته است . و هیچ منشاء حیوانی ندارد .

متی نسل قانونی عیسی از طریق یوسف ، ارتباط او با ابراهیم یعنی پدر یهودیان و حق میراث تخت داود پادشاه توسط او را نشان می دهد . لوقا می گوید ، " عیسی تقریباً سی ساله بود که خدمت خود را آغاز کرد و مردم او را پسر یوسف می دانستند . پدر یوسف ، هالی بود ، غیره " اعتقاد بر این است که هالی پدر مریم بود . لوقا جد شخصی و مطلق عیسی را از طریق مریم و ارتباطش را با آدم پدر نژاد بشر نشان می دهد . بر طبق نسب نامه ها و لوقا ۱ : ۳۲ هم یوسف و هم مریم مستقیماً از نسل داود پادشاه بودند . متی نشان می دهد که یوسف از نسل داود از طریق سلیمان است ، در حالیکه لوقا نشان می دهد که مریم از نسل داود از طریق ناتان است .

دو . طرد از ناصره . در حالیکه در متی ۱۳ و مرقس ۶ ، طرد عیسی از ناصره در انتهای خدمت جلیل اتفاق افتاد لوقا این حادثه را دقیقاً در آغاز ذکر می کند . از محتوا آشکار است که تمام آنها اتفاقی مشابه را شرح می دهند . در يك روز سبت عیسی به شهر خود وارد می شود و در کنیسه تعلیم می دهد . نتیجه ابتدا حیرت و بعد انتقادی مخالفت آمیز و بالاخره طرد شدگی است . در هر سه انجیل او می گوید که فقط در میان بستگان و در خانه خودش است که او را به عنوان نبی گرامی نمی دارند . (مرقس ۶ : ۴) . حتی زمینه تاریخی موجود در لوقا ۴ : ۲۳ نشان می دهد که طرد او در ناصره آغاز خدمت او در جلیل اتفاق نیفتاد بلکه بسیار دیرتر . لوقا به این دلیل این را در ابتدای خدمت عیسی قرار می دهد که گرایش کلی حالت مردم را نسبت عیسی به تصویر بکشد : جمعیت در ابتدا نسبت به کار و سخنان عیسی شور و هیجان نشان می دهد اما بعدها همه جا او را طرد می کنند .

سه . مکان موعظه سر کوه . در حالیکه موعظه سر کوه در انجیل متی بر کوهستانی اتفاق می افتد (متی ۵ : ۱ و ۸ : ۱) ، در انجیل لوقا همراه با شاگردانش بر مکانی بلند ایستاده است (لوقا ۶ : ۱۷) . این تناقض ظاهری زمانی ناپدید می شود که فرض کنیم که عیسی موعظه اش را بر جلگه ای کوهستانی خطاب نموده است .

چهار . زمانیکه عیسی دعای ربانی را تعلیم داد . در حالیکه در متی عیسی دعای ربانی را در قسمتی از موعظه سر کوه تعلیم می دهد (متی ۶ : ۹ - ۱۳) ، لوقا آن تعلیم را در پاسخ یکی از شاگردان ذکر می کند . این تناقض نیست چون عیسی این دعا

را ممکن است چندین بار و در چندین موقعیت مختلف و افراد دیگری به غیر از شاگردان خود هم تعلیم داده باشد . به علاوه موعظه سر کوه در متی ممکن است شامل گفته های او متعلق به فرصتی دیگر باشد .

نکته ۶ . هدف از انجیل لوقا .

اولین هدف لوقا سلامتی روحانی بیش از یکنفر بود .

لوقا تحقیقی بسیار کامل انجام داد و کتابی بسیار طولانی به دوستش تئوفیلوس نوشت . نمی دانیم او که بود اما چون به او به عنوان ” عزیز “ (۱ : ۳) اشاره می کند احتمالاً شخصی سزاوار احترام و نماینده ای بود از طبقه روشنفکر روم .

دومین هدف لوقا تعلیم انجیل بود بخصوص به کسانی که یونانی زبان و از قلمرو رومی بودند .

انجیل او اطلاعات بسیار موثقی بود برای کسانی که هنوز در جستجوی حقیقت بودند و گمان می رفت که پیروان عیسی مسیح شوند . اما این انجیل همچنین ایمان و زندگی نوایمانان مسیحی را تقویت می کرد بخصوص نوایمانانی که در امپراطوری روم یونانی زبان و بی خدا بودند .

سومین هدف لوقا اعلام انجیل به تمام اقوام جهان بود .

او به یهودی ها ، سامری ها و امتهای می نویسد . انجیل او بر اساس خدا قرار دارد که اولین انسان یعنی آدم و جد بشری عیسی را آفرید . لوقا درخواست خود را به تمام مردم جهان می نویسد . انجیل لوقا بر اساس نبوتهای عهد عتیق است که از هدف خدا برای امتهای سخن می گوید . برای مثال در لوقا ۲ : ۳۱ - ۳۲ نوشته شده که عیسی مسیح نجاتی است که خدا برای تمام مردم جهان آماده کرده است . عیسی مسیح ، نور امتهای و جلال یهودیان است . این یعنی اینکه او معرفت واقعی را در مورد خدا و نجات را بر امتهای آشکار کرده و تجلی آشکار حضور خدا بر یهودیان است .

چهارمین هدف لوقا این است که گناهکاران و مطرودین را به نزد عیسی بیاورد .

لوقا انجیلش را به عنوان اخباری خوش برای مطرودین زمین می نویسد . در فصل ۷ ، لوقا از زنی می گوید که در آن شهر زندگی گناه آلودی داشت . در فصل ۱۰ ، او از سامری نیکو سخن می گوید یعنی نژادی که نزد یهودیان خوار به شمار می رفت . در فصل ۱۵ از پسر گمشده سخن می گوید که شیوه زندگی اش غیر مسئولانه بوده و تمام ارث خود را با دوستان بد بر باد داد . در فصل ۸ ، او از باجگیری فروتن سخن می گوید که در آخر عادل تر از رهبر مذهبی مغرور به حساب آمد . در فصل ۱۹ از زکریا سخن می گوید که با تقلب مردی ثروتمند شده بود و در فصل ۲۳ از دزد بالای صلیب سخن می گوید که مجرمی محکوم بود . هدف لوقا این بود که به تمام مردم جهان بگوید که هیچکس نباید ناامید باشد . برای نجات تمام کسانی که توبه می کنند و به عیسی مسیح ایمان می آورند امید هست .

نکته ۷ . محتوای انجیل لوقا .

اول . انجیل لوقا در مقایسه با انجیل مرقس و متی .

لوقا همانند متی از انجیل مرقس استفاده می کند . در زبان اصلی انجیل مرقس ۶۶۱ آیه دارد . در حالیکه متی از ۵۰۰ تا از آنها و لوقا فقط از ۳۵۰ مورد آن استفاده می کند . انجیل لوقا دارای ۱۱۴۹ آیه است . پس دو سوم انجیل لوقا شامل هیچ یک از اطلاعات موجود در انجیل مرقس نیست .

معمولاً می توانیم بگوئیم که انجیل لوقا به تناوب قالبهای غیر مرقسی را با قالبهای اطلاعاتی مرقس جانشین کرده است . قالبهای غیر مرقسی موجود در انجیل لوقا عبارتند از : لوقا فصلهای ۱ - ۳ ، سپس حول و حوش فصل ۷ (۶ : ۱۷ تا ۸ : ۳) ، حول و حوش فصلهای ۱۰ تا ۱۷ (۹ : ۵۱ تا ۱۸ : ۱۴) ، سپس نیمی از فصل ۱۹ (۱۹ : ۱ - ۲۸) و بالاخره اکثر فصل ۲۴ . بخصوص قسمت مرکزی انجیل لوقا شامل یک هفتم اطلاعاتی از مرقس و نیمی از اطلاعات متی است .

دوم . مهمترین اطلاعاتی که در انجیل لوقا منحصر به فرد است .

یک . تولد عیسی . اغلب قسمتهای فصلهای ۱ تا ۳ انجیل لوقا منحصر به فردند . آنها تولد یحیی تعمید دهنده و عیسی را شرح می دهند .

دو . خدمت عیسی در بیریه . بخصوص بخش میانی انجیل لوقا ، فصلهای ۱۰ - ۱۹ شامل اطلاعات بسیاری است که در انجیل لوقا منحصر به فردند .

سه . مثل ها . به جز فصل ۹ هر یک از فصلهای لوقا ۶ تا ۲۰ شامل یک مثل است . انجیل لوقا شامل ۲۷ مثل است که ۳ تای آن در متی و مرقس ، ۶ تای آن در متی و اما ۱۸ مورد آن منحصر به لوقا است . از بین این مثل های منحصر به فرد انجیل لوقا ، ۱۷ تای آن در فصلهای ۱۰ تا ۱۹ یافت می شوند .

چهار . بعد از قیام عیسی . لوقا فصل ۲۴ ظهور عیسی را به دو مرد در راه عموآس و بالاخره صعود به آسمان را شرح می دهد .

سوم . حروف ربط زمان و مکان اطلاعات موجود در بخش میانی انجیل لوقا .

یک . بخش میانی انجیل لوقا شامل لوقا فصلهای ۹ : ۵۱ تا ۱۸ : ۱۴ است . این قسمت زیبا شامل معجزات ، گفته های لوقا و بخصوص مثل های بسیار است . بخشی است که ایمان مسیحیان را تقویت می کند .

دو . در این بخش لوقا ما بین گزارش وقایع و حوادث بعدی ، از حروف ربط کمی استفاده می کند . لوقا به ندرت اشاره قطعی به زمان و مکان وقوع حوادث می کند لوقا در اغلب موارد از اشاره قطعی به زمان و مکان حوادث صرف نظر می کند . برای مثال در لوقا ۹ : ۵۷ ، می گوید ، ” هنگامی که ایشان می رفتند . “ و در لوقا ۱۰ : ۲۵ می گوید ، ” روزی یکی از ... “ . گرچه لوقا حوادث را به ترتیب می نویسد (۱ : ۳) اما قصد او این نیست که ترتیب دقیقی از گزارش خود ارائه کند . سه . به هر حال سه حرف ربط زمان و مکان واضح در این انجیل وجود دارند . در لوقا ۹ : ۵۱ می خوانیم ، ” هنگامی که زمان بازگشت عیسی به آسمان نزدیک شد با عزمی راسخ به سوی اورشلیم به راه افتاد . “ در لوقا ۱۳ : ۲۲ می خوانیم ، ” سپس عیسی بر سر راه خود به اورشلیم به شهرها و دهات مختلف می رفت و کلام خدا را به مردم تعلیم می داد . “ در لوقا ۱۷ : ۱۱ می خوانیم ، ” و هنگامی که سفر به سوی اورشلیم میکرد از میانه سامره و جلیل می رفت . “

چهار . این اشاره ها موازی موارد موجود در انجیل یوحنا نیستند . انجیل یوحنا نشان می دهد که عیسی طی ۶ ماه قبل از مصلوب شدنش بیش از ۶ سفر به اورشلیم کرد . بعضی مسیحیان فکر می کنند که لوقا ۹ : ۵۱ موازی یوحنا ۷ : ۲ است یعنی وقتی که عیسی به اورشلیم رفت تا در عید خیمه ها شرکت کند ، و لوقا ۱۳ : ۲۲ موازی یوحنا ۱۱ : ۱۷ است یعنی وقتی که عیسی به بیت عنیا مسافرت کرد تا ایلعازر را از مردگان قیام دهد ، و لوقا ۱۷ : ۱۱ موازی یوحنا ۱۲ : ۱ است یعنی وقتی که عیسی به بیت عنیا رفت تا در آخرین فصح شرکت کند . به هر حال در انجیل لوقا چیزی وجود ندارد که نشان بدهد که این سه قسمت با آن سه قسمت موجود در انجیل یوحنا مطابقت دارند .

پنج . این اشاره ها موازی با موارد موجود در انجیل مرقس هستند . لوقا ۹ : ۵۱ لحن قاطعی دارد و بیشتر موازی مرقس ۱۰ : ۳۲ است که آخرین سفر عیسی به اورشلیم را توضیح می دهد زمانها و مکانهای مشخصی وجود دارند که بین شرح لوقا و مرقس از خدمت عیسی در بیریه ارتباط برقرار می کنند . انجیل مرقس تاکید می کند که عیسی در طی سفر به اورشلیم از راه اریحا و بیت عنیا سفر کرد . این در مرقس ۱۰ : ۳۲ ، ۴۶ و ۱۱ : ۱ نوشته شده است . همچنین انجیل لوقا نشان می دهد که عیسی به همین ترتیب از راه اریحا و بیت عنیا به اورشلیم سفر کرد . این در لوقا ۹ : ۵۱ و ۱۰ : ۳۰ و ۱۰ : ۳۸ نوشته شده است .

شش . لوقا از سبک تشابه در نوشتن استفاده می کند . لوقا بر هدف سفر عیسی تاکید می کند و در نتیجه دو بار ردپای او را دنبال می کند و بر این هدف دوباره تاکید می کند . سبک تشابه در نوشتن ، کاملاً کتاب مقدسی است . بخش موازی یا مشابه ، درست مانند توسعه ، واضح سازی ، یادآوری و یا تکرار نخستین قسمت است . برای مثال خلقت مرد و زن در فصل ۲ موازی است با خلقت مرد و زن که قبلاً در فصل ۱ بیان شده است . توصیف نحوه قطع سر یحیی تعمید دهنده در مرقس ۶ : ۱۷ - ۲۹ موازی است با این گفته که هیرودیس پادشاه سر او را قطع کرده بود در مرقس ۶ : ۱۴ - ۱۶ . نخستین نامه یوحنا و کتاب مکاشفه یقیناً موازی هستند . پس نتیجه می گیریم که سه عبارت بالا در مورد سفر به اورشلیم موازی هستند و به یک سفر و همان آخرین سفر عیسی به اورشلیم اشاره می کنند .

هفت . بخش میانی انجیل لوقا دارای زمینه خدمت عیسی در بیریه است . این اتفاقات مابین ۲۹ دسامبر و آوریل ۳۰ میلادی رخ داد . خدمت عیسی در بیریه حدوداً ۴ ماه به طول کشید . و کلاً شامل سخنان و تعالیم عیسی است . گرچه خدمت عیسی زمینه اصلی انجیل برای بخش میانی است لوقا تحت هدایت روح القدس به خودش اجازه این آزادی را می دهد که وقایع و گفته های خدمت بزرگ جلیل و خدمت دوران انزوا را در این قسمت بگنجاند درست مانند کاری که متی در انجیل خود می کند . برای لوقا ارتباط موضوعی اغلب ، مهمتر از ترتیب زمانی یا ارتباط جغرافیایی حوادث است .

نکته ۸ . تقسیم بندی انجیل لوقا .

انجیل لوقا را می توان به شش قسمت تقسیم نمود . که دقیقاً مشابه همان قسمتهای موجود در اناجیل متی و مرقس هستند . فقط محتوای خدمت عیسی در بیریه است که بسیار وسیعتر است و بهتر است که تحت عنوان خدمت سخنان و تعالیم شرح داده شود . به دلیل وضوح بیشتر ، دو خدمت یهودیه عیسی که فقط در انجیل یوحنا نوشته شده است در این تقسیم بندی گنجانده شده اند . **قسمت یک . آمادگی عیسی .** این مطلب در لوقا فصل ۱ و ۲ نوشته شده است . عیسی در ۵ قبل از میلاد متولد میشود . **قسمت دو . شروع خدمت عیسی .** در لوقا ۳ : ۱ تا ۴ : ۱۳ نوشته شده است . این اتفاقات ما بین دسامبر ۲۶ میلادی و آوریل ۲۷ میلادی رخ داد و این دوره حدوداً ۴ ماه طول کشید .

قسمت سه . خدمت اولیه عیسی در یهودیه . شرح این قسمت در لوقا موجود نیست بلکه فقط در یوحنا ۲ : ۱۳ تا ۴ : ۴۷ . این اتفاقات در آوریل تا دسامبر ۲۷ میلادی رخ داد و این دوره حدوداً ۸ ماه به طول کشید .

قسمت چهار . خدمت بزرگ عیسی در جلیل . در لوقا ۴ : ۱۴ تا ۹ : ۱۷ نوشته شده است این اتفاقات ما بین دسامبر ۲۷ میلادی و آوریل ۲۹ میلادی رخ داد و این دوره حدوداً ۱۶ ماه به طول کشید .

قسمت پنج . خدمت عیسی در انزوا . شرح آن در لوقا ۹ : ۱۸ - ۵۰ نوشته شده است . این اتفاقات از آوریل تا اکتبر ۲۹ میلادی رخ داد و این دوره حدوداً ۶ ماه به طول کشید .

قسمت شش . خدمت آخر عیسی در یهودیه . شرح آن در لوقا موجود نیست بلکه فقط در ۷ : ۱ تا ۱۰ : ۳۹ است . این اتفاقات از اکتبر تا دسامبر ۲۹ میلادی رخ داد و این دوره حدوداً ۲ ماه به طول کشید .

قسمت هفت . خدمت عیسی در بیریه . این قسمت بسیار بزرگ در لوقا ۹ : ۵۱ تا ۱۹ : ۲۷ نوشته شده است و اساساً خدمت مربوط به سخنان و تعالیم عیسی است . این اتفاقات ما بین دسامبر ۲۹ میلادی و آوریل ۳۰ میلادی رخ داد و این دوره حدوداً ۴ ماه به طول کشید .

قسمت هشت . مرگ ، قیام و صعود عیسی . در لوقا ۱۹ : ۲۸ تا ۲۴ : ۵۳ نوشته شده است . این اتفاقات در آوریل و می ۳۰ میلادی رخ داد و این دوره حدوداً هفت ماه به طول کشید .

تکلیف برای هفته آینده

- اول . طی هفته آینده لوقا فصلهای ۱۶ - ۲۰ را بخوانید .
- دوم . کتابهای دستور عمل ” بروید و کلیسای مسیح را بنا کنید ” را ملاحظه کرده و به آدرس اینترنتی www.dota.net مراجعه کنید . این آدرس را به حروف تکرار میکنم ....
- سوم . هر شنبه تا چهارشنبه به برنامه ” دوره شاگردسازی از رادیو ” گوش کنید .